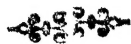

૨૮૮૮

દુનિયાની ભુગોળ

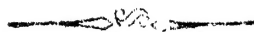

ખનાવનાર

પો.સ. કેશવલાલ ભાઈચંદ

અપાનો પ્રસીદ્ધ કરનાર

બુકસેલર. જાદવશંકર કુમેરજી

અમદાવાદ

રાયપુરગેટ પાસે " વિજય વાંચકીત

પ્રેસમાં " ન્યાસ. વલ્લભરામ

સુરેશ્વરમે છાપ્યું *

સંવત ૧૯૪૨

સન ૧૯૮૬

હીમત એન્ડ સોનો

નોટીસ*

સતે ૧૮૬૭ ના ૨૫ ઓક્ટોબર પ્રમાણે સામીત્વનો
પ્રસોદ્ધ કર્તવ્ય કર્તા પાસેથી નેચાણુ લઈ રાખ્યોછે.

મકરાણુ પેહલું લિંદુરથાન.

મોટાં શેઠર.

મદ્રાસ ઇલાકો— મદ્રાસ, ગિરગાપટ્ટણ, કોકણદ,
મછલીપટ્ટણ, નાગાપટ્ટણ, દુનીકોલીન, રોચીન, કાલી
કટ, તાલીચેરી, કાનગોર, ગણગોર, પેંગલોર ખલાચી
કલપા. કરલુલ, સેલમ, મધરા, કોઈમટુર, ચારકાટ,
વોજ્યનગર, ત્રીવાંદ્રમ, વૈનાદ.

મહીસુર ઇલાકો— મૈસુર, શીરંગપટ્ટણ, હરીહર,
રાજમહેંદ્રી, કાંજિવરમ, માવણુકોર.

નિજમનું રાજ્ય— દક્ષિણ હૈદરાબાદ, ઐરંગાબાદ
દોલનાબાદ, બલના, ખેદર.

મુંબાઈ ઇલાકો— ધારવાડ, કલાદગી, સોલાપુર,
અહમદનગર, નારાક, ત્રાંબક, પુના, સતારા, ખાંનદે-
રા, ગોવળકોંડા, ધલોર, (વેરોળ) કલ્યાણ, વરંગુળ
શુલખર્ગ. નાગપુર, વરાડ, કોરીંગા, અકોલ, અમદાવા
દ સુરત મુંબાઈ, વડોદરા, રાજકોટ, ધોલેરા, લામી-
કરાંચી, ઉત્તર હૈદરાબાદ, ઠઠા.

મધ્ય પ્રાંત— નાગપુર, નરસાંગપુર, કામ્પટી, હુ
સંગાબાદ, સાગર, દમોહ, ભંડોરા, જખલપુર, રાયપુ
ર, વિલાસપુર, ચંદા, ખરાનપુર.

મધ્યહિંદ એજન્સી— મુકાસદાર, રેવાંસદાર
રતલામ, ભવડા, જંબુઆ, અલીરાયપુર, લશ્કરમોરા

ર, લોપાળ, મઉઆ, હિન્જન, પેંતર, ખંડવા, નીમ
ચ, ચરચા, તેહરી, બ્રા, પત્તા, ધાર.

રજપુત સંસ્થાન— મેવાડ, (ઉદ્દેપુર) મારવા
ડ (નેઘપુર), જેપુર, પુંદી, કોટા, વિકાનેર, કીરો
લી, કીશનધર, જસલમેર, હુંગરપુર, વાંસવાડા, પ્રતા
પગઢ, આલાવાર, શીરોધ, નસીરાબાદ, બરતપુર, ઘો
બપુર, ટોંક, પુષ્કળ (પાકેર), શીકાવતી, અ-
લવર, ભાવલપુર.

પંજાબ— લાહોર અમ્રતસર, મુલતાન, બલંધર
અંખાલા, ફીરોજપુર, લુધીયાણા, કાશ્મીર, સીમલા
પતીઆળા, હંદ, નભા, કપરથલા, રાવળપોરી, પે,
શાવર, ફરીદકોટ, કળશીઆ, અટક.

વાઝ્ય પ્રાંત— દીલ્હી, મથુરા, આગ્રા, હટાવા,
અલહાબાદ, ગઢવાંળ, અનુપ, ફતેગઢ, માનપુર, મૌ
રબપુર, કાશી, કનોજ.

અયોધ્યા પ્રાંત— સીતાપુર, લખનૌ, રાયબરેલી,
ગાહપુર, ફૈજાબાદ.

બંગાળા ઇલાકો— કલકત્તા, ઢાકા, મુશીરાબાદ
પટણા, કટક, જગન્નાથ, મતલાહ, ચીતાગોંચ, બ્રહ્મ
સુરા, ગૌહતી.

પાહાડી સંસ્થાનનાં શહેરો

નેપાળમાં— ખટમંડુ.

સુતાનનું- ટાશીટયુરન.

સીકીમમાં- સીકીમ.

હિંદુસ્થાનની મોટી નદીઓ.

મદ્રાસ- ગોદાવરી, કૃષ્ણા, પેનેર, પતાર, પક્ષીર, મવેરી મંજરા, પેનગંગા, વરધા, વેનગંગા, રામગંગા, નારણા, ભીમા, તુંગભદ્રા, માહા, પાલર, કૅલેરન, રાયુર, કુરણી, પ્રાણહીતા.

મુંબઈ ઇલાકા- સાખરમતી, નર્મદા, તાપી, મહી

બંગાળા પ્રાંત- ગગા, ગોગરા, સોણ, ગંડકી, કુરી, દામોદા, ભાગીરથી, હુંગલી, બ્રહ્મપુત્રા, સુરમા માહા, વૈતરણી. બ્રાહ્મણી

પંજાબ પ્રાંત- જલમ, ચીનાબ, રાવી, બીયાસ સતલજ, સીધુ. કાબુલ

હિંદુસ્થાનના પર્વત.

ઉત્તરે હિમાલય.કારાકોરમ,શીવાલીક,અરવલી,વીંધ્યાચળ. આબુ, દીપરા, ખાશી, ગારો, મીઠાનાહુંગરા.

દક્ષિણે- સાતપુરા, રાજપીપળા, પુર્વધાટ, પશ્ચીમ ધાટ, નીલગીરી, પાલના, નંદોદુર્ગ, અજુટા, પેનધાટ ખાલધાટ; પંચગીરી, આશીરગઢ, હીંગણધાટ, કપ્પમુન ગઢવાંજ, આરાકાન, અમરકંટક, રાજમાહાલ, સીલહદ, નાગ, ખાશીયા, અવરેસ્ટર(ગૌરીશંકર), ધવલગીરી, ગીરનાર, ગોર, શેતરુંજે, સુલેમાન, હાલા

હિંદુસ્થાનનાં સરોવર*

સુગાર, ચોકલા, મેચર, કોલર, પુલીકટ, સાખર, મા
ન, જેખર.

હિંદુસ્થાનની ભુશીરો*

કન્યાકુમારી, પાલમચ્છેરા, ઢવારીકા, (જગતપોઈટ)
દીવ, રામસ, નીચાખસ,

હિંદુસ્થાનના અખાત*

કચ્છ, ખંભાત, બંગાળા, માર્ટાપાન, મનાર. અરેબીયા

હિંદુસ્થાનના બેટ*

કરાંચી, મુખ્બ, દીવ, દમણ, પીરમ, શાખ્દી, લક્ષદ્વી
પ, માલદીપ, આંદમાન, નીકેરા.

હિંદુસ્થાનની સામુદ્રધુની*

પોમ્બે, મનાર, પાકની.

પ્રકરણ બીજું. (એશિયા)

એશિયાના મુખ્ય દેશ*

બલુચિસ્થાન, અફઘાનીસ્થાન, ષરાન, અરબસ્થાન,
એશિયાઈ તુર્કસ્થાન, તાર્તરી, એશિયાઈ રશીયા,
જપાન, ચીનાધરાજ્ય, હિંદીચીન, સિંહલદીપ, (લં
કા) ભરતખંડ, (હિંદ)

બલુચિસ્થાનનાં શહેર*

ખીલાત, દાદર, ગ્રંદાવા, ખેલા, સહારવાન, પંચગુર,

અફગાનિસ્થાનનાં શેહેરો*

કાબુલ, ગીજની, કુંદહાર, હેરાત, કચીતા, જલાલાબાદ
દ, બલ્ક.

ધરાનનાં શેહેર*

તેહેરાન, ઈસ્ફાહાન, શીરાજ, તાબ્રીજ, યઝ્દ, અસ્લા
બાદ, મશાદ, બુશીર, (અબુશાર) કરમાન, ગેઝન,
ખાલફૂસ, રસ્ત, કબ્જોન, હમદાન.

અરબસ્થાનનાં શેહેરો*

મક્કા. મદીના, મોબા, મસકત, જેદા, અરન, મકુલાં
રોસ્તક, અબુહરા, આનીજ, સના, મુરબ.

તુર્કસ્થાનનાં શેહેરો*

સ્મર્ના, અદાલીયા, બુશા, સોરન, ટાયર, દુતાયા, કા
રાહીસા, અગોરા, ત્રેખીઝાંટ, કાર્સ, સીવાસી, અર્ઝર
મ, ખાયજાદ, મારાઉવા, ખીનલીસ, દીયરખંકર, હલે-
ખો, મોસલ, લાનાગીયા, નીઝેવે, દયારકસ, બદન,
યર્રાસલમ, ત્રીપોલી, એકર, બદા, બખાદ, હલ્લા,
ખસરા, ખાખીલાન.

તાર્તરીનાં શેહેરો*

ખીવા, ખોજંદ, ખોતાન, તાસકંદ, રેન્ડે, સમરકંદ, બદ
કશાન, તાઈજેન, હુખારા, બલ્ક; કારાકુલ.

રશિયાનાં શેહેર.✽

નોબોલસ્ક; ષકુતસ્ક; સુરગુજ; ન્યુમન; યુરોન્ને; આ
મસ્ક; વર્કોલીયસ; ગીઆસ્ક; કીરેન્સ્ક; પેત્રીપાલીસ;
અિકાંતે; અરીવાન; કેકટા; સમારોન; તોમસ્ક; આબો
તસ્ક; બર્નાઉલ; તીફલીસ; સીનોપી.

જપાનનાં શેહેર.✽

યદો; નાગાસાકી; નીયાચે; આસાકા; માયમય.

ચિનાઈરાજ્યનાં શેહેર.

પેકીન; નાંનકીન; કુંતાન; યુનાન; મકાઉ; ધુચુ; સી
નગાન; મોતોશીઆ; ખોતાન; યારકુંડ; કાસગર. લા
આ; ખામીલ; કુરેન; મુગદન; કીરાઉલ્લા; નીગુતા; સા
વલીઆ; કીકીતાઉ, ઉરગા (કુરેન) કોરીયા; ટેસુલું
યુઝ અંડ; લાડક; લેહ;

હીંદી ચીન નાં શેહેર.✽

માંદલેજ; આવા; અમરપુર; માઠસોખા; આશામ;
ટોનાસરોમ; પ્રોમ; પેશુ; રંગુન; ખાંકોક; મેર્ગુષ; રા
આમ; મુલમૈન; માતાખાંન; કોચીનચીન; સાધન્નેન;
હયુ (હુવે); મલાક્કા; વેલેસ્લી; આરાકાન.

સંકાં (સિંહલદીપ)નાં શેહેર.✽

કોલંબો; કાન્દી; પોર્ટડીગાલ; ત્રીકોમાલી; પોર્ટ-
પેટ્રા; ખાટીકોલો; ખારખેરીઅન; મેટ્ટેરા; કાલટયુરા;
નીઅંબો; આલાવ; કાલપેટીન; મનાર;

એશિઆનાસમુદ્રો#

રાતો; અરબી; બંગાળા; ચીના; પીજો (પોત); બ્ર
પાનો; ખેરેરીંગ; કાસ્પીઅન; કાજો; આકોટસ્ક; આરસ;

એશિઆનાબેટ#

કરક; કીશમ; આર્નજ; ખેરેરીંગ; શોકોટ્રા; પીરીમ;
લીસપેન; શામોસ; કોસ; રોસ; સેપસ; નીક્રોન;
મસ્શો; શીક્રેક; કીબ્યુ, કચ્યુ; લુચ્યુ; હેનાન; ફાર-
મોશા; કાંદીયા; કોમીયા; મલાયા; સુમાત્રા; લુઓન્ક
નીકોબાર; ખોનીઆ; શેલોબીજ; શુરામ બુર; હોંગાંકે
મ; મકાઉ; પોનાગ; શીંગાપોર;

એશિઆના સરોવર#

જરા, હાંમીયોન; બકતેગાન; વાન; મૃત(ડેડશી)
આરસ; બલકાસ; કાસ્પીઅન. ખેકલ; તેથીનુર;
પાલતે; રાવબુહદ. માન; તેથીસ; કોકોનોર; કાસ
કોર; ખાસનુર. સુમી

એશિઆના પર્વતો#

સુલેમાન; હીંદુકુશ; એલબ્રુઝ; કુરદીશ; ખેલુરતાઝ
મીઆનશાન; આલતાઇ; કુવેનલુન; તારસ; લીખ
નાન, આરાસ્ટ; કાજખેક; કાકેશાં. યુરલ; આ
રામક; યુનલીંગ, ચામલારી; અવરેસ્ટસ; ગોરીશાકર
ખલગોરી; જવાહીર, પેદ્રાતોલાગલ્લા; એલીઅમ.

એશિઆની નદીઓ#.

કાંબુલ; હેલમન; મૈનામ; હોઆંગહો; યાંગસેકયાંગ;

પેહીઆ; કંતાન; જરદન; આખી; એનેસી; લીના;
આમુ; (આકસરા) સીરદ્યા; (સીડુન) કામખો
ડીયા. સુખ. યારકંડ, તેથીસ; યુક્તીસ; ધલી. યુરલ.
તોખલ. સોંધુ. સતલજ. ધરાવતી. પ્રભપુત્રા. સીલીંગા;
આરગુન. સગેલીઅન. વાન. અંગેરા. અનાદીર.
કાલુગંગા. કાવાનીગંગા. માહાવીધીંગા. આમુર

એશિયાની સામુદ્રધુની*

હોર્મજ. ખાખત્રમાંડલ. પાક. ફારમોસા. કોરોઆ. પેર
જ. ખેરોન. સુવેજ. મોલકા.

એશિયાના અખાત*

યોમાન. સુવેજ. કારા. આખી. એનેસી. લીના. તાત્તે
રી. પેચીતા. નાન્કીન. રીયામ. માર્ટાખાન. મનાર.
સોમીની.

એશિયાના દ્વીપકલ્પ*

કોરીઆં. કામસ્કાટકા. અરખસ્તાન. હિંદુસ્તાન. મ.
લાયા. કાઠીઆવાડ

એશિયાની મુખ્ય હુશિયો*

રાસઅલહદ. સીલીરો. રાઈદો. હેમર્વા. ખાખા. નીગ્રોઈ
સ. લોપાટકા. કાંનીન. મેઝ. દુઝરા. રોમનીઆ.

મખ્યાત શેહેર ખહેર વાખા પાક. મેર્

ખાટે. ખોલન. ખેખર.

કાક્ષના દારને માટે — શીરાજ.

કોટવાળા. ગીજની કંદહાર. મસ્કત.
 મીઠાપાણીનું સરોવર— બેકલ.
 ખારા પાણીનું સરોવર— અત (હેલસ)
 પ્રથમ કાચ બન્યો. સીડન; ટાયર.
 ઘોડા. ધરાન ચરખસ્તાન.
 કારખાનાં. નાનકોન.
 લાલ રંગ. ત્રેખીઝાંડ.
 મોટામાં મોટું સરોવર. કાશ્પીઅન.

પ્રકરણ ત્રીજું યુરોપખંડ

દેશ

ગ્રેટબ્રિટન. આયરલેન્ડ. ફ્રાન્સ. સ્પેન. પોર્ટુગલ. બે
 લજીઅમ. હોલાંડ (નેધરલેન્ડ). જર્મની. દેન્માર્ક.
 સ્વીડનનેનોર્વે. યુરોપી રશિયા. આસ્ટ્રિયા અને હંગ
 રી. સ્લોવેનિયા. પોલાન્ડ. યુરોપી ટર્કિસ્થાન. ગ્રીસ.

મુખ્યનગરો

લંડન. લીવરપુર. બર્મિંગહામ. મેડ્રીડ. પાર્તસ્મથ.
 પ્લોમથ. પ્રિસ્ટસ. હેલ. બ્રાક્સેલ. માનચેસ્ટર. લીવ
 રપુલ. કાન્ટરબરી. યાર્ક. મીથીરતીદવીલ. ન્યુકાસ્ટલ.
 લીડ્ઝ. મારીચ. ગ્રીનોચ. ગ્રીનાક. લીથ. ડોવર. ગ્રેટ
 ન સૌધામ પટ્ટણ. વુલવહમપટ્ટણ. કાલેલ. મીલફોર્ડહે
 બન. કાલ્દોફ. સ્વાનરી.

(૧૦)

સ્કાટલાંડનાં શેહેર*

ગ્રીનાહ. લીથ. એડીનબરો. ગ્લાસગો. આબરદીન. ઢંડી.
પર્થ. પેસ્લી. ડંફ્રીજ. ફાલકર્ક. સ્ટરલીંગ.

આયર્લેંડ.*

ડબ્લીન. વાટરફોર્ડ. લંડનડરી. લીમરીક. આલ્વે. બે
બ્રાસ્ટ. કાર્ક. કિંગસ્ટાઉન.

ફ્રાંસનાં શેહેર

પારીસ. રૂએન; લાઇલ. ટુલુસ. શર્બર્ગ. પ્રેસ્ટ. નાન્ટ
સ. ખોરડો. મારસેલ્સ. તુલોન. લેમ્પોન્સ. ક્યાલીસ,
બુલોન. રૂઆંગ. હાર્વ. આરલીન્સ. લેયાંગ. સ્ટોસખર્ગ
રામસ.

સ્પેનનાં શેહેર

માદ્રીદ. ટોલોડો. સાલામાંકા. સારાગોસા. સેવીલ. ગ્રા
નેડા. સેન્ટીયાગો. કોર્ટજેના. વાલગા. કોરડોવો. બુલ
ખોઆ. ખારસીલોના. વાલેન્સીઆ. ક્રેડીઝ. કોરના.
જીઆલ્ટર.

પોર્તુગાલનાં શેહેર.

લીસ્બોન. આપોરટો. કોઇંપ્રા.

બેલજીઅમનાં શેહેર.

બ્રસેલ્સ. આન્ટવર્પ. માલોન્સ. (મેરાલીન) બેન્ટ.
બ્રીએજ. આસ્તેન.

(૧૧)

હોલાન્ડ અથવા નેધરલાંડનાં શહેર.

આમસ્ટર્દામ. રોટ્દામ. લેડન. યુટ્રેક્ટ. ટ્રાનિંગન.
આર્થીમયુર્ગ.

જર્મનીનાં રાજ્ય.

પ્રશીઆ. સાક્સની. ખાવેરીઆ. વર્ટેમ્બર્ગ.

શહેર

બર્લિન. દ્રેસદન. મ્યુનીચ. સ્ટ્રુટગાર્ટ. હાન્ટઝીગ. બ્રેસ
લા. ફ્રાન્કફોર્ટ. સ્ટેટીન. માગલીબર્ગ. હાંમબર્ગ. આલ
ટોના. બ્રમેન. ફ્રાન્કફોર્ટ. સ્ટ્રાસબર્ગ. કોલોન. મેટઝ.
લીપઝીક. હાલ. મોટિગન. કોલ. હ્યુબેક. સ્ટ્રાલ્સેન્દ
કોનીગ્સબર્ગ.

ડેન્માર્કનાં શહેર

કોપનહેગન. એલસિનૌર.

સ્વીડનનાં શહેર.

સ્ટાકહોમ. અબ્સલા. ગોટનબર્ગ. કાર્લ્સક્રોના.

નોર્વેનાં શહેર.

ક્રિસ્ટીઆના. બર્ગન. હામર્ફ્રેસ્ટ.

યુરોપી રૂશીઆ શહેર.

સેનપીટસ્બર્ગ. કોન્સ્ટાય. મોસ્કો. વાસા. રેગા. આન
ખંજલ. આસ્ત્રાખાન. આદરસા. સેબાસ્તપોલ.

આસ્ટ્રીઆ ને હંગરી.

વિન્ના. પ્રેસ્બર્ગ. બુદા (બોદેન) પેસ્થ. પેચ.

(૧૨)

ધનસ્થાન. વિંચેસ્ત. રેખેકઝીન.

સ્વીતઝરલાંડ.

હનીવા. ખેસલ. (ખાસલી; ખાલ) ખર્ન. કુરીય.

ધતાલી

નેપલ્સ. વિલાન. પાલ્મો. ટપુનીસ. ફ્લોરેન્સ. લેગ્ઝો
ન. હનોઆ. વેનિસ. પાદુઆ. ખોલોનાં. પાર્મા. મે-
સીના. સાનમરિનો. પ્રિન્સિપા.

યુરોપી તુર્કસ્થાન

ક્રોન્સનાન્ડોનાપલ કે ઇન્તાંબુલા. આટ્રિઆનાપલ. બુ
ચરેસ્ત. ખેલગ્રેડ. સોલોનોફી. ગાલ્લીપોલી.

ગ્રીસના શેહેરો.

આથન્સ; નાપ્લીયા, પત્રાસ, ઝોરેન્ઝ; કોરીંથ; સ્પાર્ટા;
મેસીડોનીયા; કોર્થૂ.

ઈંગ્લાંડના બંદર.

પોર્ટસ્મથ; પ્લીમથ; પ્રીસ્ટલ; લીવરપુલ; ન્યુકાસ્ટલ;
મારીચ; ડોવર; હલ;

સ્કોટલાંડના બંદર.

આબરડીન; ઇંડી, ધનવરલેસ;

આયરલાંડના બંદર

વાટરફોર્ડ; સ્લૈગો; ગાલવે; ડોનીગલ; ખેલફાસ્ટ ફોર્મલ;
ક્લોન્સટાઉન.

ક્રોન્સના બંદર.

ક્યાલેસ; બુલોન; સર્પર્ગ; બ્રેસ્ટ; મારસેલસ; તુલોન;
સ્પેનેનાં બંદર.

ખાલીલોના; વાલોન્સિઆ; કાર્ટ્રેના; વાલગા; ફેરો
અ; કોરના; બુલ'બુઆ;

પોર્તુગાલનાં બંદર

આપોર્ટો; લોસ્બોન;

બેલજીઅમનાં બંદર.

આસ્ટેન્ડ

હોલાંડ અથવા નેધર્લાંડ.

શાટરહામ; હેગ;

જર્મનીનાં બંદર*

કોનીગ્સબર્ગ; એલેક્ષીંગ; રાન્ટઝીક; સ્ટેટીન; લ્યુબેક;
આલ્ટોના; એલનબુર્ગ; કીલ; સ્ટ્રાલ્સેન્દ; કોનીગ્સબર્ગ

ડેન્માર્કનાં બંદર*

કોપન્હેગન;

સ્વીડનાં બંદર*

સ્ટાકહોમ; કાર્લસ્ક્રોના; કાલમર; આપ્સલા; ગોટનબર્ગ;

નાર્વેનાં બંદર*

ફ્રેદ્રીકશાન. ક્રીસ્ટીઆના. હામ્ફ્રેસ્ટ.

યુરોપીરશિયાનાં બંદર

રેગ; આર્ખાંગલ; આસ્ત્રાખાન; આદરસા;

આસ્ત્રિઆને હંગરિનાં બંદર*

ત્રીક્ષિપ્ત:

સ્ત્રીતૂંડલાંદમાં બંદર નયાં
ઘટાલીનાં બંદર*

લેગ્ગોર્ન; હનાઆ; વેનિસ, બ્રિન્દિસિ;

યુરોપી તુર્કસ્તાનનાં બંદર*

સાલોનિકિ; ગાલ્લીગેલી;

ગ્રીસનાં બંદર*

નાપ્લીઆ;

યુરોપના બેટા*

માન; આંગલો; વાઈટ; જર્મી; ગર્નસી; આલ્બર્ની; સા
ર્ક; એસલાંડ, ફ્રેચુ; આર્કની; રોટલાંડ; મેનલાંડ; હેબ્રીડી
સ. બ્રીટીશ; સીલી; ઊસાતા; હોલીગોલાંડ; રૂગેન; વાન
કોમ; યુલાંડ; દલટો; ઝલાંડ; ફ્રીચુનેન; લાલાંડ; સુસલ;
બ્રાન્સઆરો, કાર્ડીકા, રે, હીરીઝ, અશાન્ટ, રાયલીન, કલે
રબેટ, આરાન, વાલેન્સિઆ, માન્ઝેર્કા, મીનાર્કા, એ
વિઝાંટ, ફાર્મન્ટેરા, કાનેરી, આઝોર્સ, મદીરા, કેપવ
ર્ડ, વાલકેરા, ટેક્સલ, એસલાંડ, ફ્રેચો, માજુરો, લે
ફ્રાદન, ગોટલાંડ, હોલાંડ. સ્પિટસબર્ગન. નોવાઝ
મલા. સીસીલ. સાદિનીઆ, એલ્બા. માલતા. એ
ઝા. કીત. કાંદીઆ. લેમનોસ. આયોનીયન.
સાક્સેલીસ. રેફ. વેલેના. સૈપ્રસ. રૉડસ. ક્યોરીઆ. લો
ફ્રાદન. માજુરો. લે નસ. લોવેડુસ. થાસો. લીપારી.

કારકું. ૪વીસા.

યુરોપની ભુશિરો*

લાન્સમ્પેન્ડ. લીઝર્ટ. સ્ટાર્ટહેડ. ખીચીહેડ ફ્લાંખરોહેડ.
સ્પર્નહેડ. હોલીહેડ, ડનેટહેડ, ગાલોવેનોમલ, કલીઅ
ર, માલીનહેડ, ફેરહેડ, સેન્ટવીસેન્ટ, સાંતામેરીઆ, રો
કા, કાર્સીકા, હીરીઝ, અશાન્ટ, આરટીગલ, ફ્રીનીસ્ટે
ડ, ટ્રાલગર, રે, કૃઝ, ટરીફા, નાર્ડકોન, ઉત્તરભુશીર
નેઝ, સ્પાર્ટીવેન્ટો, પાર્સારો માર્ટાપાન, કોલોના, રો
થ, ક્રાહેડ, લાહોગ, ખાલપ્રસ, રેઝપોઇન્ટ, કેરીહેડ,
લ્હાપહેડ, હોર્ન. સ્કો; રોકા;

યુરોપની નદીઓ*

ટાઇન; ટેન્ટ; હમ્પર; આઉસ; રી; વાઇ; ટવોડ;
ફ્રેર્થ; ટે; સ્પે નેસ; કલેડ; નોથ; ફ્રાઇલ; ખાન; ખો
ર્ન; લોકો; સ્લેની; સુઅર; લો; સાનન; સીન; લુ
આર; ગારોન હોન; હુરો; ટેગસ; ૫૫રો; માઝનરીઝ
મ્યુસ (માઉસ); સેલ્ટ; સેન; લીસ; હાઇન;
નીશ્યુલા (વીસ્ટુલા) આર; અલ્બ; વીસર; દાન્યુ
ખ; સ્પો; મેઇન; મોઝલ; સાલ; ટેમ્સ; ઢવીના; ડોન
નીપર; નીસ્ટર; બુગ; વોલગા; યુરલ; નીવા;
સ્કવા; ધન; થીસ; સેવ; રૂવ; આર; આલીઝ; આ
ર્નો; ટેખર; સેવ. પૃથ

યુરોપના સમુદ્ર*

સ્વેત (ઘોળો) ખાલટીક; જર્મન; લુમધ્ય; આદ્રી
યાટીક; મારમોરા; કાળો; આઝોફ; આઈરોઝ; નાર્ય
આનલ સેન્ટ જ્યારજીસઆનલ; ઇંગ્લીશ આનલ;

યુરોપના અખાત*

સાલવેફ્ર્ય; મોરીકાંખી. ખ્રીસ્ટલઆનલ; કાઠીમન; વાસ
ટોરખે; ફોર્થ; ટે; મોરે; કલૈડ; સોલ્વે; ડોનીગલ;
સ્લેગો; ગાલ્વે; ખેલફાસ્ટ; ફોર્મલ; ખીસ્કે; લેઆન્સ;
લીમ્ફયોર્ડ; આર્ખેજલ; આનીગા; ખોથનીઆ; ફીલાંડ;
રેગા; પેરીકાપ; વેનીસ; તોરાંતો; પંત્રાસ; લીપાંતો;
બ્રજના; સાલોનીકી;

યુરોપનાં સરોવર*

ડરવેન્ટવાટર; અલ્સવાટર; વીન્ડરમી; સુંદર; લાકલો
માડ; લાકશોન; લાકમારી; લાકનેશ; લાકઆવી; લા
કટે; નોઆ; અર્ન; માસ્ક; કારોબ; રી; ડર્ગ; કીલાર્ન
વેનર; વેટર; મીલર; લાડોગા; આનીગા; ધલોન; ખા
લેટનસી; ન્યુરોડલરી; કોન્સટન્સ; જીનીવા; ગાર્ડા;
કામે; માજ્યોરી;

યુરોપની સામુદ્રધુનિ*

મનાઈ; ડોવર; જપ્રાલટર; સૌન્દ; ગ્રેટખેલ્ટ, લીટલ
ખેલ્ટ; કાટીગાટ; શ્કાગરક; કર્ટક; આત્રાન્તો; મેશીના
ખોનીફ્રેશીઆ; વારદાન્ડસ; (હેલેસ્પોટ) ટાટોનેન્સ;

પેરીકાપ.

યુરોપના પર્વત*

ચીવીઅટ; સ્કાફેલ; સ્નોહન; બેન્નેવીસ; મોનૈ; વીઠલો
પીરીનોઝ; કાકેશસ; યુરેલ; આલ્પ્સ; મોંખલા; અ
પીન્નેસ, (વીથુવીઅસ; અટના; બે જવાળામુખીછે.)
હેકલા, દોઅફીલ્ડ, અસ્તુરીઅન; કારપેથીઅન; ક્યુલે
ન; થ્યુલીઅન; ગ્રામ્પીઅન; પીદમ; અલપ્પુઝ; કાઝબે
ક; ખાલકન; સ્કાફેલ;

યુરોપના પ્રખ્યાતીનાં શહેર*

યુનીવર્સીટી ઇંગ્લાંડમાં. આલ્ફ્રેડ; કેંબ્રીઝ;
સ્કાટલાંડમાં આબરડી; એડીનબરો;
આયરલાંડમાં ડબ્લીન;
સ્પેનમાં. સાંલામાંકા;
પોર્ટુગાલમાં. કોઈબ્રા.
હોલાંડમાં. લેડન; યુટ્રેક્ટ; ગ્રાનોગન;
જર્મનીમાં. ખરલોન; લીપઝીક; હાલ ગ્રાટીગન; મ્યુની
ચ;
સ્વીડનમાં. સ્વેપ્સલા.
આસ્ટ્રીઆ અને હંગરીમાં. ઈન્સબ્રન,
સ્વીતઝરલાંડમાં. ઝ્યુરીચ;
પ્રટલીમાં. પાદુઆ;
દ્રાસના દારનાં શહેર ફ્રાંસમાં. ખોર્ડા;

પોર્તુગાલમાં. આપોર્ટો;
 નૌકાલયનાં શહેર ધર્મલાંડમાં. પોર્ટસ્મથ; પ્લીમથ;
 વેલ્સમાં. મીલફોર્ડેવન,
 ફ્રાન્સમાં સરખર્ગ; પ્રે
 સ્વીડનમાં. કારલસકોના;
 રશીયામાં. સેબાસ્તપોલ;
 સ્વતંત્ર શહેર. જર્મનીમાં. હામબર્ગ, બ્રેમન, કીલ,
 દ્યુબેક,
 ઇટાલીમાં. બોલોના, પારમા, મેરીના, સાનમરીના;
 ઘડીઆળને માટે પ્રખ્યાત શહેરો. સ્વીત ઝરલડાંમાં
 જીનીવા,
 બેલજિઅમમાં. લીએજ;
 ફોક્ષા સ્પેનમાં જીપ્રાલટર,
 જર્મનીમાં. માગડીબર્ગ,
 રશીયામાં. ક્રાનસ્ટાટ;

પ્રકરણ ત્રીજું આફ્રિકા* ભાગ

ઉત્તર આફ્રિકા, પશ્ચીમ આફ્રિકા, દક્ષીણઆફ્રિકા; ધ
 વર્તમાન આફ્રિકા, મધ્યઆફ્રિકા, અને હાથો.

ઉત્તર આફ્રિકાના દેશો*

ષ્ટમસર, આબીશીનીયા, ખાઈરો સંસ્થાન.

મીસરનાં શેહેરા*

કાયરો (કેરો) અલેકઝાન્દ્રિયા, સેયદખંદર, સુવેજ
ખારતુમ, ફલાસર, હારકર.

ન્યુબીઆન શેહેરા*

કારહોફાન,

આબીશીનીયાનાં શેહેરા*

મોન્દાર, મસુવા, મગ્દલા,

ખારબરિ સંસ્થાનનાં શેહેરા*

ત્રીપોલી, તુનીસ, અસજરીયા, મારાકો, કાર્થેજ, કા
ન્સન્ત્રેન, ફજ, સ્યુતા, તાંજર, તેતુવાન, ગેડમ્સ.

પશ્ચિમ આફ્રિકા દેશ*

સેનીગામ્બીઆ, ઉપલોગીની, નીચલોગીની, હાંતંતાત
બુમી,

સેનીગામ્બીઆનાં શેહેરા*

સુદાન (સીધીદેશ) સાંગલુધ, ખાથર્ટ, સીઅેરાલી
આન, ફ્રિતૌન,

ઉપલાગિનિનાં શેહેરા*

લીબારીઆ પ્રગણુ, મનરોવાંઆ, ટેપકોસ્ટનીકાઅલ,
કુમાસી, દાહોમી.

નિયલાગિનિનાં શેહેર*

સૈયપોલ, (નીલોઆન્દા,) ઝંચુવીલા, બીઆફ્રા,

ફેર, એગોલા, ખાહી, લીનીઆન્તી,
હાંતન્તાતભુમીનાં શેહેર*
હામારા.

દક્ષિણ આફ્રિકાના દેશ*

કેપકોલોનો, કાફરારીઆ, નાતાલ, જુલુદેશ, આરેન્જ
નદોનુ સ્વતંત્ર રાજ, ત્રાસખાલનું પ્રજાસત્તાક સંસ્થાન
શેહેરો*

કેપનૌન, ખતરવર્ધુ, પ્રીતવિન્સબર્ગ, બ્લોમફોર્ટીય, પ્રી
તોરીઆ, ગ્રેહેમ, બ્લોન્ડપેથ, દર્બાન,

પુર્વ આફ્રિકાના દેશ*

સોંકાલા, મોન્ઝમ્બીક, જનજીખાર, સોમાલો, માલા
શેહેરો*

સોંકાલા, મોન્ઝમ્બીય, જનજીખાર; મોમ્બાસ, ખર્ખરા
જેલા; તાનાનારીખો, પોર્તસુઈ,

મધ્ય આફ્રિકાના દેશો*

મહરા, સુદાન (સીધીદેશ)

શેહેરો

ફ્રાન્સ, ખોઆસ, સેગો, લિમ્બકતુ, સાકાતુ, કોકા,કો
ખે, કુરમાનકેલાસાકુ, કાલોમિંગ. લીનીયાંતો, રોસેતા,
દમોયતા,

આફ્રિકાની નદીઓ*

નોલ, નીલીનીલ, અલ્ખારા, લિનીગાલ, મામ્બીઆ,

(૨૧)

રીઓગ્રાન્દ, જોલીબાકેનૈજર, કાંગોકેજર, આરેન્જ,
વાલ, લીઓપોં, જમખેલ, કવારા, સાદા, ચોખ.

આફ્રિકાના બેટઃ

આન્જેરેજ, મદોરા, કાનેરી, કેપવર્ડ, ફ્રનીન્દપો, અ
નાબોન, પ્રીન્સટાપુ, સેન્ટટામ્સ, આસેન્સ, સેન્ટહેલીના
ત્રીપોલી, નૈજર,

સરોવર.

બોક્ટોરીઆન્યાન્જ, આલ્બર્તન્યાન્જ. ન્યાસા, ટાંગનૈકા,
ચાડ.

પર્વત.

અતલસ, કામેરૂન, કોંગ, અલાંતીકા,

અખાન.

સીદ્રા, કાબેસ, બેનીન, ખીઆક્રા, ગીનો, તેખસ, ફા
લ્સ, અલગોઆ, દીલામોઆ.

ભુશીરો.

ખોન, સ્પારતેલ, કેપગુરહોમ, આગ્વલ્હાસ, ગ્વાદાલુવી
કેપવર્ડ, લોપાજ, નોઝો. કાલોની, પાલગાઝ, ફીરો,
ખોનોલો, પોષ્ટન્ટ,

સામુદ્રધુની.

મોઝામ્બીક.

પ્રકરણ પાંચમું અમેરિકા.

ભાગ

ઉત્તર અમેરિકા, દક્ષિણ અમેરિકા.

ઉત્તર અમેરિકાના દેશો.

કાનડા, યુનાઇટેડસ્ટેટ્સ કસીડો, મધ્ય અમેરિકા,

કાનડા ઇલાકાના પ્રાંત.

આન્તારીઓ, ક્વીબેગ, નેવાસ્કોશીઆ, ન્યુબ્રન્સ્વિક
માનીટોબા, પ્રીટીસકોલંબીઆ, પ્રીન્સએડ્વર્ડાઇલેન્ડ,

પ્રાંતના શેહેરો.

ઓતાવા, તોરાંતો, માંત્રીયાળ ક્વીબેગ, સેતબન, હા
લોફાસ્ક,

યુનાઇટેડસ્ટેટ્સનાં શેહેર.

બાસીંગટન, ન્યુયાક, પ્રુકલીન, ફોલાચેલફીયા, સેતલુઝ
સ ચીકાગો; ખાલતીમોર; ખાસ્તાન; ન્યુઆરલીન્સ
સાનફ્રાન્સીસ્કો;

મેક્સિકોનાં શેહેર.

મેક્સિકો, વેરાક્રુઝ, તામપીકો, આકાપુલકો;

મધ્યઅમેરિકાનાં સંસ્થાન.

ગ્વાતેમાલા, હાંદુરાસ (૫). સાનસાલ્વાદોર, નીકારા
ગુવા; કોસ્તારીકા; હાંદુરાસ

શેહેરો.

નવુ ગ્વાતેમાલા. ખેલીજ; કોનાયાગુવા; સાનસાલ્વાદોર

માનાગુવા; સાંજેસે; સૈતબન; નાસૌ; હાવાના; કીંગ
સ્તન;

દક્ષિણ અમેરિકાના દેશ.

ઠાલંબીઆ; વેનેઝુઅલા; ગીયાના. બ્રાજીલ. બોલીવીયા
ચીલી. લાપ્લાતા. પારાગુવાઈ. ઉરુગુવાઈ. પાતાગોનીયા
શેહેર.

બોબોતા. કારાકસ. કીતો. બર્નતોન. પારામારીબો.
કાયેન. રીઓદેબનેરો; બ્રાહીઆ (સાનસાલ્વાદોર),
રીસેફ (પેરનામબુકો,), લીમા, કુયકો, કાલાવ,
આરેરો, પ્રાપાય, ચુકીસાકા (સુકે), પોતોશી, સાં
તીયાગોદેચીલી, વાલપારૈસો, બુએનોસયર્સ. આસે
ન્શન, માન્તેવીદોયો.

અમેરિકાની નદીયો.

સૈંતલારેન્સ. માકેનજી, મિસીસીપી, મિસુરિ, આહિઆ,
લાલ, રીઓગ્રાંદલન્ટા, યુકોન, રીઓકોલોરાદો, હદ
સન, દેલાવર, સરવેકેહાના. કનેકતીકત. માગ્દાલેના,
આરિનોકો, એક્સીબો, સુરીનામ, આમાન્નેન, તોકાંતી
ન્સ, સાંનાફ્રાન્સીસ્કો, પારાના, પારાગુવાઈ, ઉરુગુવાઈ,

અમેરિકાનાં સરોવર.

સુપીરીઅન, હુરોન, આંતારીઅન, એરી, ગ્રેટસ્લેવ,
બીનીપેગ, ગ્રેટબેર, મીચોગાન, શાલ્ટ, નીકારાગુવાઈ,
મારાકાઈબો, તીતીકાકા,

અમેરિકાના ઉપસાગર નેઅખાત.

બ્રાફીન, હદસન, ફંદી, સેંતસારેન્સ. મેકરીફો, કાલીફોર
નીયા, દોલાવેર, ચેસાપીક, હાંદુરાસ, દારીયન, પાનામા
બેનેજુઅલા, ગ્વાયાકવીલ,

અમેરિકાની ભુરીરો,

અદલી, એબલ, કાઃ હાતેરાસ, ફાકતરી, રેસ, સેંતરા
કં; હાંનં

દ્વીપકલ્પ.

નાવાસ્કોશીઆ, ફ્લોરીદા, આલીઆસ્કા, યુકાતાન,
નીચલોકાલીફોર્નીઆ,

સામુદ્રધુની.

બેલોઅલ, દેવીસ, ખારો, સ્મીથ. હદસન, જુઆનદ
કુકા, માતાલીઅન, માગેલન,

સંયોગીભુમી.

પાનામાની,

બેટ.

પ્રિન્સઅંડવર્ડ, વોનકુંવર, આંતીકાસ્તી. કેપપ્રીટોન,
લાંગ આલુશિઅન; વેસ્ટઇન્ડીઆ; ખહામાદ્વિપો; પો
તોરીફો; વીર્ધ; લીવર્ડ; ચીલો; જુઆનફરનાંદોન્; તે
રાદેલફીઅગો; સ્તેતનદ્વિપ; ફાકલાંડ દક્ષિણજર્જિઆ
ગ્રીનલાંડ; ન્યુફ્રોલાંડ.

પર્વતો.

(૨૫)

રાકી; અલિગાની; આંદેજ; કોતોપાહી; ચિખોરોથો, સો
રાતો; ધલિમાંન;

સમુદ્ર- કારિખીચન.

પ્રકરણ ૬ હું ઓશિયાનીઆ.

ભાગ.

મયદ્વીપો; આસ્ટ્રેલિયા; મીક્રોનેશીઆ, પોલીનેશીયા

મલાયાદ્વીપોનાં શેહેર*

પદ્મંગ, (વ) ખેન્કુલીન, (વ) ખતેવોયા, સારાવાક
(પ્રાંત) ખેરનીઆ, મીનાદો; મક્કાસર, માનીક્ષા, અ
ફીન. સીઆક.

આસ્ટ્રેલિયાનાં સંસ્થાન*

કવીન્સલૅન્ડ; વિક્ટોરીઆ; આસ્ટ્રેલિયા (૬); આસ્ટ્રે
લિયા (૫)

શેહેર*

પ્રાસ્વોન. સીદ્દની. મેલબોર્ન. આદેલેઇડ. પર્થ. તાસ્માની
આ. (૬) હોખાર્ટટાઉન. ન્યુજીલૅન્ડ (૬) વ
લિંગતન.

મીક્રોનેશીઆમાં હોનાલુલુ.

સામુદ્રધુનીયો.

મલલાકાની. સંદા. તારેસ. ખાસ.

સમુદ્ર*

કોરલ. અખાત. કાપતારઆ. આસ્ટ્રાલિયા.

મુખ્ય બેટાઃ

સંદાદિપો. સુમાત્રા. જવા. સેલીબિસ. મોલુકા (મ
સાલાના). આમ્બોયના. ફોલિપૈન (રૂપે). લુઝોન.
જવાનો (વ). લામુઅન (ધ). બોનીઆ.

આસ્ટ્રેલિઆના બેટ.

આસ્ટ્રેલિઆ (ઇ). તાસમાનીઆ (ઇ). ન્યુઝી
લેન્ડ (ઇ). ન્યુકાલેદોનીઆ (ફ્ર). ન્યુહૅપ્રીલેન્ડ.
ફીજીદિપો (ઇ). સાલમાન. ન્યુઝીલેન્ડ. ન્યુઝીલેન્ડ
ન્યુગીની (પાપુઆ) (વ).

મિક્રોનેશિઆના બેટ.

બોનીનદિપે. લાટ્રોન (મારીયન) (રૂપે). પેલુ ને
કારાલેન. મારસલદિપ. સાન્ડીમ દીપો. હાવાઈ.
આખી દુનિયામાં મોટામાં મોટોબેટ આસ્ટ્રેલિઆ
(મિલનેશીઆ) જેઅસલમાં ન્યુ હોલાંડ કહેવાતો
બેટ ઘોડાને માપે પ્રખ્યાત છે.

પોલિનીશિઆના બેટ.

ફ્રાનવલ્લી. સામો. ફ્ર. સોયસતી (ફ્રાં). આસ્ટ્રાલ.
લોઆકીપેલેગો (ફ્રાં). મારકવીસાસ (ફ્રાં). ઇસ્ટ
તાકીલી.

મોટામાં મોટા સયુદ્રને મળનારી નદીયોઃ
કાસ્પીઅનને મળનારી નદીયો.— વોલ્ગા.યુરલ
ફાળા સયુદ્રને મળનારી.— દાન્યુબ. નીપર.નીઝર.પ્રુથ

જર્મન સમુદ્રને મળનારી.— હાઈન. એલ્બ. ટેમ્સ.
મ્યુસ. સેલ્ટ. વીસર.

ભુમધ્ય સમુદ્રને મળનારી નદીયો.—હાન. નાઈલ(આ).
હાપ્રા (યુ). તૈબર. આર્નો.

આટલાંટીકને મળનારી નદીઓ.— ટેમ્સ. હુરો, આમા
ઝુન (અ). આરીનોકો (અ). કાંગો (જેર)
(આ). શાનન (યુ).

પાસીફીકને મળનારી નદીયો.— પેરુ. યાંગસેકયાંગ.
હોઆંગહો. કંતાન.

આખરીસ સમુદ્રને મળનારી.— ખાઈન. લીફી રલેની.

મેક્સિકોના અખાતને મળનારી.— મીસીસીપી.

ખંગાળાનો અખાતને મળનારી— મહા. વૈતરણી. પ્ર

ભાગી. ગંગા. હુંગલી. પ્રહ્લપુત્રા. ધરાવતી •

અરબી સમુદ્રને મળનારી— સીધુ. સાખરમતી. નર્મદા.

તાપી.

હિંદી માહાસગરને મળનારી— કાવેરી. કૃષ્ણા. ગોદાવરી

અગાઉથી ગ્રાહક થનાર ગ્રહસ્થનાં નામ

મોહનલાલ ગીરધર	અમદાવાદ	૨૦
ખાપાલાલ તુળશીદાસ	॥	૧૨
રાધાભાઈ મનસુખરામ	॥	૧૨
મણીલાલ ચુનીલાલ	॥	૧૨
રણછોડલાલ હીમતરામ	॥	૧૦
જેઠાલાલ ઉમેદરામ	॥	૩
રામજી કાળીદાસ	॥	૩
નારણલાલ નથુભાઈ	॥	૨
ગુલાબરાય ઉમીયારાંકર	॥	૨
નાથરામ દાદારામ	॥	૨
મોતીરામ કેવળદાસ	॥	૨
ધેલાંરાંકર • પુરશોત્તમ	॥	૨
હરીલાલ ત્રીકમલાલ	॥	૨
પોપટલાલ મુળચંદ	॥	૨
મોતાલાલ હરગોવીંદ	॥	૨
નાગર ખેમચંદ	॥	૨
રોષ મસ્તુફા હુસેન સ્કોલર.	॥	૨
હરીલાલ દામોદર	॥	૨
રોષ ગુલાબચંદ શમશેરભાઈ	॥	૨
શીવલાલ ત્રીભોવન	॥	૧
જેકશન જેઠાભાઈ	॥	૧
ઉમીઆરાંકર નારણ	॥	૧

(૨૬)

ભોગીલાલ ગીરધર	॥	૧
પ્રભાશંકર જ્યેશંકર	॥	૧
છોટાલાલ હરીલાલ	॥	૧
કેસવલાલ ભાઈશંકર	૧	૧
હાથાભાઈ અમરતલાલ	॥	૧
આત્મારામ હરગોવન	॥	૧
ગોવિંદલાલ નરભેરામ	॥	૧
નગીનલાલ	॥	૧
ચમન ચુનીલાલ	॥	૧
રાણુછોટ બાપાલાલ	॥	૧
ચમનલાલ બાળગોવીંદ	॥	૧
નાહાનુ નરસીલાલ	॥	૧
લલુ બુલાખી.	॥	૧
અમરતલાલ દલપત	॥	૧
ગોરધન લલુભાઈ	॥	૧
હીમત બાપાલાલ	॥	૧
માણિકલાલ કેશવલાલ	॥	૧
મગનલાલ માતીલાલ	॥	૧
બુલાખી નથુલાલ	॥	૧
ભોગીલાલ પુનવાલ	॥	૧
મોહનલાલ જયનલાલ	॥	૧
પરશોરામ બે ત્રાથ	॥	૧
મોહનલાલ દયશંકર	॥	૧

ચુનીલાલ લલુ	॥	૧
ચુનીલાલ મોતીલાલ	॥	૧
હીતતલાલ સાંકળેશ્વર	॥	૧
કેશવલાલ નયુભાઈ	॥	૧
લક્ષ્મીનારાયણ રામચંદ્ર	॥	૧
હરીલાલ અખાલાલ	॥	૧
વાહીલાલ રતનચંદ	॥	૧
માણિકશા ફરહનજી	॥	૧
ઘોળીદાસ ઉમદાસ	॥	૧
દેવતચંદ દેવળદાસ	॥	૧
ભોગીલાલ કરાનદાસ	॥	૧
માધવલાલ દલસુખ	॥	૧
હરીલાલ વીક્રમદાસ	॥	૧
રમણીકરાય, માતીલાલ	॥	૧
પરમાદરાય માતીલ	॥	૧
સમભુભાઈ સુરતભાઈ	॥	૧
ખલાખી જેઠાભાઈ	॥	૧
નાનાલાલ ધંધ્વર	॥	૧
કેસવલાલ માહુનલાલ	॥	૧
ભીમભાઈ લાલભાઈ	॥	૧
મણીલાલ ભોગીલાલ	॥	૧
જેસંકર નરસીલાલ	॥	૧
જદાસ મોતીલાલ	॥	૧

હીરજીભાઈ કાળીદાસ	॥	૧
સોમનાથ ખાખાલાલ	॥	૧
મગનલાલ જીવાભાઈ	॥	૧
આશારામ મોતીદાસ	॥	૧
જમનારાંકર મુળજી	॥	૧
દલસુખરામ, જમનાદાસ	॥	૧
કેસવલાલ મગનલાલ	॥	૧
ચંદુલાલ માધવલાલ	॥	૧
રણછોડલાલ હીમતભાઈ	॥	૧
રતનચંદ ઉમેદચંદ	॥	૧
છગન મગનલાલ	॥	૧
મણીલાલ લલુભાઈ	॥	૧
ત્ર્યંક મોતીલાલ	॥	૧
ચમનલાલ અજીતરાય	॥	૧
ગણપત ગજનંદ	॥	૧
કુખેર મુળજી	॥	૧
જેશંકર મગનલાલ	॥	૧
મણીશંકર જેશંકર	॥	૧
રણછોડલાલ દામોદરદાસ	॥	૧
મણીલાલ છોટાલાલ	॥	૧
પોપટલાલ વિશ્વદાસ	॥	૧
મણીલાલ કુખેર	॥	૧
જમનાદાસ અખારામ	॥	૧

રાહા જોડા	॥	૧
શંકર પરભુદાસ	॥	૧
મગનલાલ લલુભાઈ	॥	૧
માહાશંકર દલપતરામ	॥	૧
ધશ્વરલાલ તીકમલાલ	॥	૧
મગનલાલ રણુછોડ	॥	૧
હરીલાલ વિઠલદાસ	॥	૧
મુળજી ખુશાલ	॥	૧
કેશવલાલ રામચંદ્ર	॥	૧
મણીલાલ નાનાભાઈ	॥	૧
ભરૂચ દેવજી	॥	૧
નારણુ નરસઈ	॥	૧
સ્કો, મોતીલાલ હરીભાઈ	॥	૧
સ્કો, નાગરજી નીછાભાઈ	॥	૧
સ્કો, મુળજી જગજીવનદાસ	॥	૧
પ્રેમજી મોરારજી	॥	૧
સ્કો, ભાઈલાલ નાગરભાઈ	॥	૧
સ્કો, વાગજી અવરભાઈ	॥	૧
સ્કો, હરીજી ભગવાનદાસ	॥	૧
સ્કો, સરજીરાન પરભાશંકર	॥	૧
સ્કો, રામ કશણજી	॥	૧
સ્કો, નવજી જીવરામ	॥	૧
સ્કો, જીજીભાઈ ભોખાભાઈ	॥	૧

સ્કો, અવરલાલ લલુભાઈ	॥	૧
સ્કો. ખાપાલાલ કાળીદાસ	॥	૧
સ્કો, લલુભાઈ રણછોડ	॥	૧
મુળશંકર પ્રાણશંકર	॥	૧
છોટાલાલ નથુ	॥	૧
છોટાલાલ તારાચંદ	॥	૧
રાધાભાઈ હરીલાલ	॥	૧
જગનનાથ ભાઈશંકર	॥	૧
મણીલાલ ખાપાલાલ	॥	૧
રાધાભાઈ અંખાલાલ	॥	૧
હીમતલાલ હરીભાઈ	॥	૧
મહમદ જમાલભાઈ	॥	૧
મોતીલાલ નથુભાઈ	॥	૧
પરશોતમ ત્રીભોવન	॥	૧
વાડીલાલ સાંકળચંદ	॥	૧
છોટાલાલ જસંકર	॥	૧
શીવલાલ જગનલાલ	॥	૧
મોતીલાલ ગીરધરભાઈ	॥	૧
અમરતલાલ ત્રીભોવન	॥	૧
મણીલાલ હકમચંદ	॥	૧
રણછોડ ખેહ્યર	॥	૧
ભોગીલાલ ગોરધન	॥	૧
મણીલાલ દલુ	॥	૧

જમનાસંકર સદાશંકર	॥	૧
ચુનીલાલ જોડાભાઈ	॥	૬
દેવશંકર માનજી	॥	૧
કેસવલાલ કાકોભાઈ	॥	૧
ધીરજીરામ કેસવરામ	॥	૧
જમના માધવ	॥	૧
મણીલાલ કકુભાઈ	॥	૧
લક્ષ્મીરાવ નારાણુ	॥	૧
મણીલાલ પ્રેમચંદ	॥	૧
પ્રતાપ નાયુજી	॥	૧
લખમોચંદ પરશોતમ	॥	૧
મણીલાલ મોતીલાલ	॥	૧
ખડુઅમરતલાલ	॥	૧
મુલસંકર કીલાભાઈ	॥	૧
ચુનીલાલ મોતીલાલ	॥	૧
ચુનીલાલ પ્રાણુજીવણુ	॥	૧
અમરતલાલ મોતીલાલ	॥	૧
છોટાલાલ દ્વારકાદાસ	॥	૧
માણુકલાલ ભોગીલાલ	॥	૧
ચંદુલાલ રુપરામ	॥	૧
વાસુદેવ ગુણુવંતરાવ	॥	૧
કેસવલાલ મગનલાલ	॥	૧
મણીલાલ વજેશંકર	॥	૧

લુલાખી લજમૈવીદ	॥	૧
મુળદરાંકર હીમતરામ	॥	૧
મોહનલાલ ખેમચંદ	॥	૧
છોટાલાલ મગનલાલ	॥	૧
મુળજી દલપત	॥	૧
માણુકલાલ કશનદાસ	॥	૧
અખાલાલ નરસીંહલાલ	॥	૧
મોહનલાલ મગનલાલ	॥	૧
છોટાલાલ હીમતરામ	॥	૧
આનંદલાલ ગોવીંદરાય	॥	૧
મગનલાલ રેવારાંકર	॥	૧
ત્રીકમલાલ મોતીલાલ	॥	૧
અચરતલાલ વનમાળી	॥	૧
કાળીદાસ ઉમાભાઈ	॥	૧
ગીરધર ધર્મર	॥	૧
મણીલાલ રેવારાંકર	॥	૧
સ્કો, મસ્તુદરામ હમદ	॥	૧
સ્કો, અમીરમીયા મહમદમીયા.	॥	૧
સ્કો, શેખ દાદામીયા મહમદમીયા.	॥	૧
સ્કો, નાણુજી લજમનાદાસ	॥	૧
ગુલાબભાઈ રણછોડદાસ	॥	૧
સોમા મોતીરામ	॥	૧
ભલાભાઈ ડાહ્યાભાઈ.	॥	૧

મોતીલાલ નગીનદાસ	॥	૨
જેઠાલાલ ગટા	॥	૧
રાહ્યા પ્રેમચંદ	॥	૧
નાથાલાલ છગનલાલ	॥	૧
મુળગાંકર પ્રાણસાંકર	॥	૧
નંદવરાય પ્રાહ્લાદજી	॥	૧
પરસદરાય કેશવજી	॥	૧
ગણપત આપાજી	॥	૧
ગોપાળ ગીરધર	॥	૧

વરસોરા

ભોગીલાલ દેવરામ	॥	૧૦
મગનલાલ દેવરામ	॥	૧
છગનલાલ લક્ષ્મીરામ	॥	૧

પ્રાંતીજી

માહાસુખ માનચંદ	॥	૨
રાહ્યાલાલ પાનાચંદ	॥	૧

મેહુમદાવાદ

ભોગીલાલ ત્રખડલાલ	॥	૧
------------------	---	---

દેવગઢ ખારીયા

રામાભાઈ પ્રાણસાંકર	॥	૧
નાગર ખેમચંદ	કોઠ	૨
વાલાભાઈ ગુલાબરાય	સુરત	૧
છગનલાલ રૂલક્ષ્મીરામ	વડોદરા	

સુચના

પંથે= (પં)	ફ્રાન્સ= (ફ્રે)
રુપેન્સ= (રુપે)	વલંદા= (વ)
યોર્તુગાલ= (ય)	આફ્રિકા= (આ)
અમેરિકા= (અ)	પ્રાંત= (પ્ર)

આશ્રય આપનારનાં નામ

રા. રા. વઢવાણ દરખાસ્ત કારભારી સાહેબ

દલસામ જીધારામ

જીઠાલાલ ઉમેદરામ

નારણલાલ રણછોડા

કરીમમહમદ જમાલ

ઝાહિર ખખર

આ ચોપરી નીચે લખેલે ડેકાઈથી રોકડી કીમતે મળશે

અમદાવાદમાં = માણિક આકાશ્ય પોંટ અફીસના
મેડા. ઉપર અમારી પાસેય.

અમદાવાદમાં = રાયપુર મહેરીનારામાં પટેલ ટ્રેસનલાઈ
ભાયચંદ પાસેથી

(અહીં) પુસ્તકો. ભાઈશાહર કુબેરજી

